

P o s u d e k

diplomové práce Rostislava T o m i s e na téma "Srovnání správního soudnictví v České republice a v Belgickém království"

Předložená práce (reflektující právní stav k 28.10.2010 - s.4) má celkem 113 stran. Je zajímavá a svým tématem aktuální zejména proto, že takové srovnání v české odborné literatuře chybí (diplomant neuvádí, že by vzal v úvahu stručný článek A.Viggria Belgické správní soudnictví, Právní rozhledy 2002, č.12), a také proto, že belgická úprava je ovlivněna změnami ústavy z r. 1994 a český soudní řád správní je v účinnosti od 1.1.2003. Diplomant měl možnost absolvovat studijní pobyt v Bruselu, takže se mohl s belgickým správním soudnictvím seznámit do větší hloubky.

Práce nepochybně vyžadovala od diplomanta značné úsilí z hlediska jazykového i věcného. Diplomant pracuje s texty ve francouzském jazyce : často muselo být pro něj obtížné hledat české ekvivalenty k francouzské terminologii, je proto užitečné, že vedle české verze pojmů a citátů uvádí zpravidla i originální znění v jazyce francouzském. Při srovnávání muselo působit potíže již to, že Belgie je královstvím a přitom státem federativním ; tamní koncepce správního soudnictví je navíc smíšená v tom smyslu, že je ovlivněna koncepty pocházejícími z Francie, Nizozemska, Anglie, a že je výsledkem dlouhého a zajímavého vývoje (s.16 a n.).

Rozsah diplomové práce nedovoloval jít do větších podrobností, takže některé otázky zůstaly otevřené a některé výklady neúplné ; v práci jde o nástin komparace, v tomto rozměru však zasvěcený a výstižný. Diplomant pracuje s poměrně četnou odbornou literaturou (zejm. belgickou a francouzskou) a s judikaturou ; o jeho seriózním přístupu svědčí i celkem 314 poznámek pod čarou. Českou zákonnou úpravu obvykle považuje za přesnější a úplnější (např.s.110), v Belgii se v mnohem širším rozsahu uplatňuje rozsáhlá judikatura. Práce je obsahově i formálně kultivovaná a vzhledem k požadavkům kladeným na diplomové práce jí považují za celkově velmi zdařilou.

Práce se člení na Úvod (s.1 až 4) a Závěr (s.110 a 111) a dále do 11 oddílů, jejichž integrální součástí je zpravidla srovnání s českou zákonnou úpravou. První oddíl (s.5 až 15) je věnován rozboru typů kontroly veřejné správy (ombudsman, civilní soudy, specializované soudy, specializované správní soudy, které nejsou součástí soudní soustavy. Ve druhém oddílu (s.16 až 21) je popsán historický vývoj a proměny belgického správního soudnictví, zvláště vznik a vývoj Státní rady - Conseil d'Etat (dále v tomto posudku "SR"), které byl nakonec poskytnut základ přímo v ústavě (čl.160). Třetí oddíl (s.22 až 32) obsahuje rozbor institucionálního uspořádání belgického správního soudnictví : páteří systému je SR; další správní soudy lze zřídit jen zákonem (čl.161 belg. ústavy), těchto "správních soudů prvního stupně" je několik set a mají velmi rozličná postavení (některé z nich autor příkladmo uvádí na s.27); dále se diplomant zabývá speciálně SR, jejím personálním složením a dvěma základními funkcemi : legislativní a soudně správní. Ve čtvrtém oddílu se diplomant zabývá "vymezením okruhu věcí spadajících do působnosti správního soudnictví"(s.33 až 40), založeným v podstatě na rozdílu

mezi právem soukromým a právem veřejným ; SR ve zrušovacím řízení posuzuje pouze rozpor s právem v objektivním smyslu (má pravomoc zrušit jak individuální správní akt, tak i podzákonný právní předpis). Pátý oddíl (s.41 až 44) obsahuje rozbor typů řízení před SR, které diplomant vypočítává (s.42). Stěžejní význam má oddíl šestý (s.45 až 81), ve kterém diplomant rozebírá "řízení o návrhu na zrušení správního aktu a jiného aktu, o kterém tak zákon stanoví", tedy na zrušení individuálního správního aktu nebo právního předpisu (nařízení - réglement), počínaje přípustností návrhu a aktivní legitimací k podání návrhu po rozsah přezkumu a důvody zrušení, mezi něž patří i zneužití pravomoci správního orgánu ; nesplnění povinností podle rozsudku může SR sankcionovat uložením pokuty ; v závěru oddílu se diplomant zabývá procesními možnostmi subjektů územní samosprávy. Sedmý oddíl (s.82 až 84) je věnován ochraně před nečinností správního orgánu, osmý oddíl (s.85 až 91) řízení o náhradě škody (je-li způsobena zaviněním správního orgánu, rozhodují civilní soudy, pokud chybí zavinění, rozhoduje SR podle principů ekvity), devátý oddíl (s.92 až 97) přezkoumávání rozhodnutí vydaných různými správními soudy, desátý oddíl (s.98 až 103) některým dalším řízením (volby, kompetenční spory atd.) a ochraně politických stran (např. státní finanční podpora) a jedenáctý oddíl (s.104 až 109) opravným prostředkům (celkem 5 včetně dovolání ke Kasačnímu soudu). Připojen je seznam použité literatury (s.112 a 113) a resumé ve francouzském jazyce (s.114).

Žádné podstatnější nedostatky práce neshledávám a spíše jen na okraj poznamenávám k některým částem textu :

- s.11 (pozn.21) :NSS je podle čl. 91 odst.1 Ústavy ČR součástí soudní soustavy.
- s.25 : Chybí poznámka pod čarou č.76.
- s.36 : Snad má být místo "objektivních práv" "objektivního práva".
- s.50 : "příkladný výšet návrhů" ?
- s.78 (odst.2) : Nejasné je srovnání postupu správního orgánu po zrušení s českou právní úpravou podle § 87 odst.2 soudního řádu správního.
- * s.80 a 81 : Srov. právo územních samosprávných celků na samosprávu (čl.8 a čl.100 odst.1 Ústavy ČR) a výkon státní správy orgány územních samosprávných celků (čl.105 Ústavy ČR).

Doporučuji, aby diplomant v rámci obhajoby stručně vyjádřil a odůvodnil svůj názor k této otázce : Na s.27 práce diplomant uvádí, že správním soudem je také Účetní dvůr (jehož postavení je upraveno ust. čl.180 belgické ústavy). V čem spočívá soudní funkce Účetního dvora ?

28.12.2010

doc. JUDr. Vladimír Mikule,
vedoucí diplomové práce

